

הלכות שבת סימן שטו

באר הגולה 252

במינן נצוד אסור לצודן: (א) הנה *ולכן יש לזהר (יד) שלא לסגור (טי) תבה קטנה או לסתם פלים שזבובים בו בשבת. דהוי פסיק רישא שצודו שם (בחי' ומרדכי ס"פ כירה ואגור): (טז) *ויש מקלין בטקלים שאם יפתח סכלי לסלם משם (ז) יכרחו (טז): ד (יז) **פורסין מחצלת על גבי הפורת** (מקום שמתכנסים בו הדבורים לעשות רבש), *ובלבד שלא יבנן לצוד, ויגם הוא (יח) בענין שאינו מוכרח שיהיו נצודים, פי היכי דלא להוי פסיק (ה) רישא: ה יצבי (יט) שנקנס לתוך הבית (כ) ונעל אחר בפניו,

באר היטב

נשאר עוד, אבל אם רואה בנדיא שיש שם זבובים, נכריס מה שראה בעיניו ואין חשש יותר, עכ"ל, וע"ש: (ה) רישא. אציג דבורים אין במינן נצוד, וכ"כ מהרש"א וב"ח, וא"כ ליכא אסור דאורייתא, ואפ"ה אסור פסיק רישא.

משנה פריה

[אחרונים]: (יד) **שלא לסגר**. אלא (טז) וכן ספין או שום דבר אחר בין הפסול להטבה בענין שיוכלו לצאת משם, (יז) וכן אם יש חור קטן בתבה, אף שאינו נראה להקרא להזבובים אפלו הכי מפר, דהוי לא הוי פסיק רישא^(טז): (טז) **תבה קטנה**. אבל תבה גדולה, סביב לה לה לרמ"א דלכלי עצמא שרי, דאפלו אם היה אדם עומד בחוכה לא היה יכול לתקפה בחד שחיה, (יח) ויגם הוא דבר שאין במינו נצוד^(יז): (טז) **ויש מקלין**. הוא דעת הטור דסביב לה, דאף על גב דבש"ס איתא לקריא גבי פורת דבורים דאם מכסה אותו באפן שאין בו נקב אסור משום פסיק רישא, ובדלקמן בסעיף ד, מכל מקום זבובים שאני דלא מקרי צידה קלל, (יט) דלרב קטניתו מצוי ששפוחתם בקלי בורחין הפל משום^(כ), מה שאין פן בפנת דבורים שהיא מלאה מהם והם גדולים קצת, אי אפשר שלא יתפס אחד מהם, ולכך חשיב צידה על ידי זה^(כא). והפ"ח פסק להתמיד ברעה הראשונה, וכן הסגור אברהם סבב דכן עקר, ועל פניו יש לראות להפריש הזבובים. וענין בט"ו שהכריע, דמבינן שהפריש הזבובים שראה בעיניו, וזו אין צריך לענין ולקרקע אילי"ש שם עוד איזה זבובים, כיון דזה לא הוי אלא ספק פסיק רישא במלמא דרבנן, דהוא דבר שאין במינו נצוד, אין להתמיד בלכ"פ^(כב): ד (יז) **פורסין מחצלת**. בחמה מפני החמה יבשמים מפני השמש (גמרא): (יח) **בענין שאינו מוכרח**. כגון שלא יבדק המחצלת על הפנת פלגה, כדי שיוכלו הדבורים על פלפנים לצאת בדוחק, או שיש בפנת איזה חור קטן ויכולים לצאת משם, (כ) דאף על גב שאין נראה להקרא להדבורים על ידי זה, אפלו הכי שרי, דמקרא לן רבבי שמעון דדבר שאין מחפז מפר, אבל בשאין בו חור קלל, אז הוי פסיק רישא (כא) ואסור אפלו ממלמא דרבנן. הפורס מצודה (כב) ובשעת פרישתו נכנסה החיה להוכה, הוי חשאת^(כג), אבל אם נכנסה אחר כך לחוכה, פטור אבל אסור^(כד). וכמה הסגור אברהם, דמכאן מוכח שיש לזהר שלא להעמיד בשבת המצודה לצוד בו עכברים^(כה), וכן כתיב בפסקי תוספות, שבת י"ז: ה (יט) **שנקנס לבית**. (כג) מאליו, וכלישפן אם הכניסו לבית ונעל בפניו דחייב: (כ) **ונעל** וכי. הנה שסחם הדלת (כד) ואפלו בלא מנעול, כיון שאין הסבי

ואסור: רבי שמעון הוא דאמר דבר שאין מחפז מפר, והקשר הראשון: הו כונה רבי שמעון בפסיק רישא, ותרץ הרמב"ם, דלכדי אינו אסור לשפך מים למהם ולא חישבין למצוה^(כז). דשמן לא הניח לצודו אלא על ידי ששטחם הרבה, שהמים מניחו אותו, ושמן אסור נצודו, וכן מרן המאירי שם, הרי דגם בדבר המלי' בספק דלשעבר אם יכין אמרין דבר שאין מחפז מפר, דבורי ט"ו^(כח). ואין לומר דשמן ספק ספקא, דאם יכין אפ"ה אסורין הנקרא לומר דרבי שמעון היא, אפלו לרבי יוחנן דהא מפר, אלא על ידי דבר דסביב לה להמריד דזה לא נכנס בכלל ספק ספקא ימכל מקום מפר בזה כשאנו מתכוין, ועל ידי דבר דבורי ט"ו: * ויש מקלין. עין במשנה ברורה מה שכתבתי בשם הפ"ח ויגד אברהם והכריע ט"ו להקל כששם ספק אם יש שם זבובים, ובפרט אם יש בהתבה אכלים, לפי מה שכתב הפריימגריס בסעיף ט, דבתבה שיש אכלין ומשקין הדבוי לא נימא לה הזבובים שם, שישנו את האכלין, והוא פסיק רישא ולא נימא לה, יש לצוד יותר להמיר, ע"ש, בנדיא אין להתמיד אם הפריש הזבובים שראה אותם^(כט). וענין מה שכתבתי בסעיף ו בבאור הלכה מענין זה: * **ובלבד שלא יבנן לצוד**. ענין במשנה ברורה כמה שצריך שיהיה מוכרח שיהיה מוכרח שלא בודק, ע"ש, פן כתב המאירי. וענין באלה רבה ששם על השלחן צורה, דלפי מה שכתב לקמה ויגם הוא בענין שאינו מוכרח וכי, דהנה שיוכלים הדבורים להשמש ממקום צידהם, ואפלו אם היה מחפז לצודם פס"פ שרי דבורי מכל מקום אינם נצודים שיוכלים לצאת, והוכיח זה מהמרא, ע"ש. ונראה לי דהפנה כמה שכתב השלחן צורה ויגם הוא בענין וכי, הנה שיש שם בכונה חור קטן, וכתב שכתבתי תוספות ודבר בביאור, דכדי הא ונא לא שרי פי אם לבי שמעון ודבר שאינו מחפז, אבל חור גדול אם היה בפנת אפלו במחפז שרי. ודבר מכל מקום אינם נצודים קלל: * ונעל אחר וכי. סת"י שהיה אינו גדול, דמסא לה בחד שחיה, ובב"ל בסעיף א, דאי לא הוי

שער הציון

דבר שאין במינו נצוד אסור, משום דהוא מפרש בפשטו, ועל ידי דבר דבורים אין במינו נצוד, וזה שכתבתי דכן משמע מהגר"א: (טז) טור: (יז) אלהי ביה: (יח) רוצה לומר, כשום דהוי מרי דרבנן, משום הכי מפר באינו מב"פ^(טז) אף על גב דדבר פסיק רישא [פמ"ג]: (יט) ט"ז: (כ) מנ"א אברהם ורש"א: (כא) סגור אברהם, ודלא כתרומת הירשן המוכח שם במנ"א אברהם בסימן שיד שצריך קטן ה, ויגם מודבר הגר"א בסימן זה שמשמע שגורם בגמרא היא וחסברא וסביבא לה דדבורים אין במינו נצוד, על ידי דבר דבורי מכל מקום אינם נצודים קלל: * ונעל אחר וכי. סת"י שהיה אינו גדול, דמסא לה בחד שחיה, ובב"ל בסעיף א, דאי לא הוי

(*) (נל"ע דשקטוס דהיה זו שיהי לאחר קצת ר"י מן הפתח וכו' לקוח ד"ה שם מ"ט ו מרדכי שם בשם תוספות ובב"ל תוספות וכו' במשנה פסקי ד' שבת ק"ו במשנה

הלכות שבת סימן שמו

ביאורים ומוספים

היהודים חיפש החפץ חיים כמה שיותר קלות, כדי שלא יעברו על איסור התצאה, ובביאור סברת הרשב"א להתיר לסגור את הדלת, כתב השל"ט גבורים (שבת לח, א בדפ"י הדיף אות ג) שכין שבאותו מעשה שערשה את פעולת איסור, עושה גם פעולת היתר שרוצה בה, אינו חייב על פעולת האיסור. הוסיף לבאר הגר"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"ק י) בשם ספר ישועות ישראל, שהואיל ואינו עושה שום פעולה אחרת לצורך צידת הצב, אין המעשה שעושה מתחייב אלא לשמירת הבית, ואילו הצידה אינה אלא כמחשבה ולא במעשה. [ובחידישי הגיר שמעון שקופ (כתובות ס"ד ד), וכן בשו"ת חלקת יואב (ח"א סי' יא) ביארו שדברי הרשב"א נאמרו דוקא לגבי צידה, אכן, בדברי החפץ חיים באהבת חסד ובמחנה ישראל מבואר שדברי הרשב"א נוגעים גם למלאכות אחרות, כנ"ל]. וראה מה שכתבנו להלן ס"ק מב ברע"ת שו"ת שבט הלוי (ח"ג סי' מא אות ב).

[משנ"ב ס"ק כו]

דמקרי דקר שפמניו נצוד⁽³⁸⁾.

(38) ואף שרוב האנשים אינם צדים נחשים, ביאר הגר"ג קרליץ (הוט שני ח"א פט"ו ס"ק ב עמ' קכד) שאין דנים אלא לפי אותם בני אדם הרגילים לצוד נחשים, והואיל ורוב עיסוקם אינו לצוד אותם על מנת לסלק את חיוקם, אלא על מנת להשתמש בהם, נחשבים הנחשים כדבר שבמינו מצוד [וראה מה שכתבנו לעיל (ס"ק טו)].

[ביה"ל ד"ה חוב]

מפני שקדמה צידה למחשבה⁽³⁹⁾.

(39) ולגבי אדם שברר אוכל מותר פסולת לצורך הסעודה שאוכל בעת, ולאחר מכן נמלך להשאירו לסעודה אחרת, כתב בשו"ת צ' לקמן (סי' שט ס"ק ה) בשם הפמ"ג, שאף על פי שאין בזה חיוב חטאת, מפני שקדם המעשה למחשבה, מימ אין ראוי לעשות כן, ובשעה"צ שם העיר על דבריו, מה המקור לכך שאין ראוי לעשות זאת, ואף צ"ק לדין הנזכר בשו"ע כאן (סי' ו) [שמותר הדבר].

[ביה"ל ד"ה ישב]

דבמנהיג, מבאר לקמן קשי"ח סציף א דאסור לו לעולם להנח מנה⁽⁴⁰⁾.

(40) ואף ברבר שלא השתנה מחמת המלאכה, כתב בביה"ל שם (ד"ה אחת) שיש להחמיר שלא ליהנות ממנו כשנעשה בו איסור דאורייתא.

[ביה"ל ד"ה והלך]

ואנצ שפמניו נצוד, אסור לקגור אחר-כך⁽⁴¹⁾ וכו', אחר שפמניו נצוד קצת פעם אחרת⁽⁴²⁾.

(41) ולפתוח את הדלת כשהצבי ישן, ולשוב לסוגרה בטרם יתעורר, דעת הגר"ז אויערבך (ש"ש"ב פכ"ז הע' קכח) שמסתבר שמותר, אך אם פתח את הדלת בזמן שפני הצבי אינם כלפי הפתח ואינו שם לב שנפתחה הדלת, כתב (ח"ג שם) שיתכן שאסור לשוב ולסוגרה, מפני שבטלה צידתו מיד בשעה שנפתחה הדלת.

(42) ואף שבשעת פתיחת הדלת נפסקה הצידה הראשונה, וכשסוגר את הדלת לאחר מכן הרי הוא צד מחדש, כתב בשו"ת חלקת יואב (ח"א סי' יא) שמדובר באופן שלא התרחק מן הפתח עד שסגר את הדלת, ואילו היה הצבי רוצה לברוח באותה שעה, יכול היה לתופסו, ואם כן לא היתה שעה שנפסקה בה הצידה לגמרי.

[ביה"ל ד"ה הצד]

וע"ז שם קהדושי רבי עקיבא איגר וקב"ן סוף פרק האונג⁽⁴³⁾.

(43) ובשעה"צ לקמן (סי' שכח ס"ק יז) כתב בשמם שיש להקל אף כשכוונתו גם לצוד את הדגים, והוסיף, שלדעת כמה ראשונים אין היתר אלא כשאין מכוין לצודם.

ודעת הגר"ג קרליץ (תורת המלאכות הצד ס"ק כו), שהעיקר להלכה הוא ברע"ת המחמירים.

[משנ"ב ס"ק כ]

כין שאין הצבי יכול להצח⁽³³⁾.

(33) ואם סגר את הדלת בפני שני בעלי חיים שנמצאים בבית, הסתפק בשו"ת חלקת יואב (ח"א סי' יא) האם עבר שני איסורים וחייב שנים, מחמת שישנם שני 'ניצודים' במעשהו, או שחייב רק חיוב אחד, מפני שפעולת הצידה היתה פעולה אחת. וצידד הגר"ג קרליץ (הוט שני ח"א קונטרס מלאכת מחשבת אות יב ס"ק ב) שחייב שנים, משום שיסוד איסור מלאכת צידה אינו מחמת המעשה שעושה אלא מחמת התוצאה, שמפסיד את חירותו של הבעל חיים, ולכן בענינו, שיש שני 'ניצודים' חייב שנים.

[משנ"ב ס"ק כא]

ולא העושה את מקצתה⁽³⁴⁾.

(34) ופסור זה של 'שנים שעשוהו', כתב המקור חיים (בהגהה על השו"ע לעיל סי' רטו) שהוא רק לגבי חיוב הבאת קרבן, אבל אסור ליצרות כן מדאורייתא. וכן משמע במשך חכמה (ויקרא כו ב) ששנים שעשו פטורים מכרת ומקרבן אבל אסורים לעשות זאת מדאורייתא. וכן צידד בשו"ת באר יצחק (סי' יד ענף ט), והרע"א (על הרמב"ם פ"א מה"ל שבת ה"ט) הסתפק האם פסור זה הוא ממלקות או רק מהבאת קרבן. מאידך, בשו"ת אבני נזר (ייד סי' שצג אות ט-י) כתב, שאף על פי שבבכור שור מבואר שהדבר אסור מן התורה, מ"מ ברמב"ם משמע שאינו אסור אלא מדרבנן, וטעמו, משום שעשיית המלאכה על ידי שנים נחשבת כעשייה בלחוד יד, וכן מבואר בחיי אדם (ח"ב כלל ט ס"ט) שאין הדבר אסור אלא מדרבנן.

[משנ"ב ס"ק כב]

דמסע אץ בו מן⁽³⁵⁾.

(35) וכן כתב לקמן (סי' שכח ס"ק יא), שאף על פי שלדעת ה"ט יש להחמיר במסייע, מ"מ הרבה אחרונים הסכימו לדעת השו"ע שהמסייע אין בו ממש.

[משנ"ב ס"ק כה]

מקר לפתח את הבית בפני הצבי או לפרק אותו ממנו⁽³⁶⁾.

(36) ומה שלא ביאר בדברי המרכבת המשנה (פ"י מה"ל שבת הכ"ד) שנאסר מדרבנן לשחרר את הניצוד, כשם שנאסר להתיר את הקשר ולסתור את הכנין וכדו', כתב בשו"ת שכס הלוי (ח"ג סי' נב אות ד), שאין בשיחרור בעל חיים הניצוד ענין וסרך מלאכה, מה שאין כן התרת קשר וסחירת כנין, שהן מלאכות מצד עצמם, והיו מלאכות חשובות במשכן.

[ושעה"צ ס"ק לג]

זה צידד אסור מן התורה⁽³⁷⁾.

(37) משמע שכשאנו מכוין לצידה, אין סגירת הדלת אסורה בודאי מן התורה, אף על פי שיוע שהצבי נעל על ידי כך, וכן כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ח סי' כה), והוסיף שאף המג"א לא כתב בלשון שודאי אסור, אלא רק שאין להקל בזה.

ובדבריו כאן כתב לקמן (סי' שיש ס"ק ג), שהעיקר להלכה שאדם המבשל בשר בשבת לצורך חולה, ומוסיף חתיכה לצורך הבריא קודם הנחת הקדירה על גבי האש, עובר באיסור מן התורה, שהרי פעולת הבישול אינה רק לצורך החולה, אלא אף לצורך הבריא, והוא מכוין לשניהם. אמנם במקום שהדחק גדול, כתב בספרו מחנה ישראל (פ"א ס"ב בהג"ה) שאפשר להקל לסמוך על שיטת הרשב"א, שהתיר לסגור דלת בית שנמצא צבי בתוכו, כשרוצו לשמור על ביתו, ולכן חייל [בזמנ] שצויה עליו המפקד לסטול כמה חפצים בשבת, רשאי להניח עמדם חפצים נוספים הנצרכים לו, כגון תפילין, אף על פי שלא נצטוו לקחתם, מפני שגם כלי זה צריך הוא לעשות את מעשה הסטול, משום ציווי המפקד, וכתב הגר"ח קניבסקי (גור החיים עמ' קפז) שלכתחילה בודאי אסור, כמו שכתב במשנ"ב, אלא שעבור החיילים

הלכות שבת סימן שמו

קכז בְּאֵר הַגּוֹלָה

ח' שם במענה ט' שם
בגמרא ק"ז י' מענה
בפרק ב' הערות
ובדקפוש לה שמואל
בשבת ק"ז

*חֵבֵב, נָעַלְו שְׁמִים, (כא) פְּטוּרִים, (כב) *אֵין אֶחָד זָכוֹל לְנַעַל וְנָעַלְו שְׁמִים, (ו) חֵבֵבִים: הֵגָה וְאֵם הִסְתָּה כְּכֹר (כג) מִגֶּפֶר, מִתֵּר לְנַעַלָה בְּמַנְעוֹל (ד) וְכוֹל הַשָּׁנִי לִישֵׁב בְּעֵדוֹ, וְאֶפְלוֹ אֵם עֲמֵד הָרֵאשׁוֹן (כה) *וְחֵלֶף לוֹ, הַשָּׁנִי פְטוּר וְיִמְתֵּר וְהָרֵאשׁוֹן חֵבֵב: ז' *הַעֵד *נִחְשִׁים וְעֶקְרֵבִים בְּשִׁבְתָּ אוֹ שְׁאֵר רַמְשִׁים הַמְזִיקִים, אֵם לְרִפּוּאָה (כז) חֵבֵב, (כז) וְאֵם

פאר הייט

תוספות דף יז. ונ"ל דמה"ט אסור להעמיד בשפת המצולה לצד בו עכברים, מ"א: (1) חִיבִים. ואם אחד אינו יכול ואחד יכול, היכול חייב ורשע! הוי מסיע ראין בו ממש פסור, רמב"ם ש"א. מתר לפתח הבית

ואם יש בו חזק חסן אף אינו נראה, שרץ, דלא הוי פסוק רישא, תרס' ביצה, ועין במהרש"א שם. הפורש מצודה ובכזה פרישתו נכנס חיה לתוכה חיב, אבל אם נכנס אח"כ לתוכה פטור אבל אסור, שאינו יודע אם יצוד אם לאו,

משנה פרורה

יכול (לברתם): (כא) פטורים. דהתיב "ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשתה" וגומר, ודרשנן "בפעשתה", העושה את פלה ולא העושה את מקצתה³⁴, ואספן פירן שכל אחד בפני עצמו יכול לנעול, הרי כל אחד אינו עושה אלא מקצתו: (כב) אין אחד יכול וכו'. ארחה הוא לנעול בשנים, והרי לכל אחד מלאכה, דקלא איהו לא מתעבדא [רש"י]. (כג) ואם אחד יכול לעשות בעצמו השני אינו יכול ועשוהו שניהם, זה שכול חוב, דקסניצ אין בו ממש³⁵ וקרי קאלו עשה הכל לבד, וזה שאינו יכול, פטור (נד) אכל אסור: (כג) מנפף. פרוש, סתום באפן שאין הצבי יכול לברם, על-כן מותר לנעול, דהמנעול רק שמורה הוא ולא צידה, דכבר נצוד ועומד. (ס) וכן כשהנה הצבי קשור בבית מותר להגוף את הדלת, ואפלו אם נתר הצבי אחר-כך אין צריך לפתח הדלת כדי שיצא, פיון דביתר סתם הדלת: ו (כד) יכול וכו'. ואפלו (כה) אם כנתו בשביל הצבי שרי, פיון דכבר נצוד על-ידי הראשון: (כז) וזהלף לו. ומרי (כט) שבעת שהלך הראשון לא זו השני ממקומו כלל, וכגון שהליכתו היתה לתוך הבית, (ל) או שהשני יושב בתוך חלל הפתח מבפנים להבית והראשון יושב בתוך חלל הפתח לחוץ, ונמצא ששהלך הראשון נשאר היה על מקומו, ועל-כן מותר לו לכתחלה לישב עד שתתקוף (לא) אף שהוא מתכנן בשביל הצבי, פיון דאינו עושה מעשה מחדש אלא הוא שומר להצבי שיקר נצוד, דאם הנה להפוך, שהשני יושב מבחוץ והראשון מבפנים, אספן הנה צריך השני לקים ממקומו בעת שהלך הראשון לחוץ, וממילא נתבטלה צידת הצבי, וכשחוזר השני לישב על מקומו מלא אף הפתח הרי הוא חוב משום צידה. אסור לנעול את ביתו כדי לשמר כל-ביתו אם ידע שיש צבי בתוכו, (לג) אף-על-פי שאין מתכנן לצידת הצבי. דהוי פסיק רישה ואסור מן התורה, (לד) וכל-שכן אם מתכנן בשביל שניהם. יושב אחד על הפתח ולא מלאהו וישוב השני ומלאהו, השני חוב, שעל-ידו נעשה הצידה. (לה) וננסה לו צפור תחת פנאי כסותו, אף דכבר נצוד ועומד הוא, מפל מקום אסור לו לקח בידו (לה) משום מקצה דבעלי-חיים, אלא יושב ומשמרו עד שתתקוף, או אם יש לו בית הילף ומנחו שם. (לו) מותר לפתח את הבית בפני הצבי או לפרק אוחו ממצודתו³⁶, וכלבד שלא קטלגו: ז (כו) חוב. דמקרי (לז) דבר שבמינו נצוד³⁸: (כז) ואם בשביל וכו'. הינו (לס) אפלו

פסוק אכל אסור. ולפי זה יש להזהר מאד באם קנה עוף קדש משבח וצדקו לא הרבה
העוף בחיבה. וארע שנכנס בשבת לחוף הכלוב שלו נחוא מקום המיוחד לסמך
העופות). שלא לסתם את הלת הכלוב. ובהנה נחשב צידה נמורה, ששם הפקום קצר
וכפא לה בחד שחיה, מה שאין בן כשהוא במית. וכן לקמן בסעיף יב ובמשנה
ברורה שם: * ט"ב. ונדקא כשיבדע צת הנעילה שצבי בתוכו. אבל אם אמרינן
גורד לו שיש שם צבי פסור, דהו דוכא לנחמן להגביה מליש וחדק מחבר, דאנסי
נא. ואפלו אם נחמן אחרין שלא לפתח הדלת עד הערב משום חשבי. גם כן אין
אסור בדרב, והוא הדין בליש על הפתח ולא ידע שצבי בתוכו ואחרין גורד לו
יש שם צבי, ומר לא לישב ולומר שר שמשחש, מפני שקרינה צדי למחשבה (39)
(ורמב"ן בליש וט"ו). וכן בחומשי הרש"א שם: * שפדור צדי לכוף פקטקטב, ו
רובן מוכח בקדמא דהנפוספסא ברמב"ן: * דאקאמס: * דא למה נהי דומה וכו'. וכן
בשבת ק"ו ע"א במקרא, ופלא קצת על הרשב"א שטספסח לכחמה בזה: * אין
אחד וכו'. ואפלו אם היה בצל מן גדול, אלא שנושה באפן שהוא לבד לא יזה
יכול לעשותו, כגון שנושה באפסע אחת שצריך לקיימה האחר, נמי מקרי איני יכול
ורבנן (תר"ש בשם הירושלמי פרק המעניע וכו"ב הרשב"א ורמב"ן, ע"ש): * ליש
אחד על הפתח וכו'. וספספתי בליש על הפתח פשקנא שפד או שגגת מלאכה
(ובמקומו, מבאר לקמן בסי"ח סעיף ד אסור לו לעולם להנות מזה) (40) ואחרין גורד
לו, אם סתר לו לישב צד שמשחש, וטאי דתנה הנה לאו ימאן האסור פסח
שמשחש, ומקריב היתוספסא שיהובא בדרמב"ן (והרשב"א אין ראייה לה, ע"ש) שם
אין מדרב רמב"ן שהבאתי שחלה, ובכנס מדרב הרשב"א שכתב בדיני טעם
ההפך בליש ולשטר צד שמשחש מפני שלא עבר אסור דאורייתא בפה שליש
מתחלה, משמע דבענינו אסור לישב כשגורד לו: * והלך לו. ע"ש במשנה בדיני
שמשחש דברי התוספות דיוס טוב לדינא. שכן סורבין רב האחרונים ובכעט פלס.
ודלא כהנאקאקתה שפסח דדיקא שפסח גורד פסח אחד וכו' לא שכן ב"י צידה
ויותר להנה דלת לדידה אם מבין לשטר ביתו ולא לצד העוף, דאי לא הכי גם
להפגן אקדס אסור, כן קמב בכפר נדרשלוס. ולפי זה אם קנה עוף מחדש קדש
משבח וצדקו לא הרבה העוף בביתו ואנסי שמשחש האסור לקדו אחרין (41),
דחשבו על צד דיוק: צידה גמורה ויש קנה חיוב שחלה (א"ר). ואפלו אם סתם
סגפיתו הדלת לשטר ביתו לכו, פסק רמב"ן היא, וכמ' שכתבנו במשנה ברורה
סעיף יט"ט כה, וכלשון א"ר מהכא לשטר העוף שלא יצא מן הבית ונדקא
במשנה קצר חטא זה בחד שחיה, אבל אם סתם גדול, או שהעוף קבר מרגל
בבית ובא הוא מעצמו לערב למקומו, דאין בצידיה לקצי עלמא רק אסור דרנן,
וכולקמן בסעיף יב. יש לימר כי האי גזירא לא גזיר על פתחת הדלת אחרי שפסח
גורד קצת שם (42) (נפ"מ). ובאקת אי אפסור להנה קנה קלל. ע"פ ג"י להפגל
מחליל שבת נאוי להנה כשקונה עוף מחדש קדש משבח ונחיה קצר דמטא לה בחד
שחיה, ויהי קמטר אצלו עד אשר השבת: * תדע וכו'. ע"ש במשנה בתרין דמרי
לאין דרין קמטר בנשיבין ואפלו היה פסור, ע"ש שם. ונדקא לו דבקבוקמות שדרין
בדיני גזירא גזירא חש באורייתא ודקרב בדרב"ן (ע"ש שבת קכ"א ע"ב). אפסור אפלו
הוא היה מהכאן בצידיה לרפסיה ביפן פסור פירן דמצונה לכדור מן העולם, פרי

שלא יתרגו בני־אדם, ובדלוקמן בסעיף י', הומה למה דאמרינן ביומא פ"ד בתינוק הטיבנו בנחור, פורש מעודה ומעלה ואף־על־כך דקמכו למעמד דגים, ועין שם בחדושי רבי עקיבא איגר ובר"ן סוף פרק האורח¹⁴³, ויש לדחות דהא קמכו רק לרמזה ולא לתועלת שניהם, אם־כן דומה למה דאמרינן מפקחים כ"ה לא אפשר קמפון אסור, עין שם ברש"י, וגם בסוף השנייה לענין שסיתת אבדה, דעצם השטיחה היא בראוי ויחזיק מן המורה, ככל שכתבו הפוסקים, ואם־כן הוא הדין הכא, אף דעצם הפעלה הוא מקנה במקום שרגליו להמית אדם, מפל מקום גורע כמה שחוסף בכניתו, ועין: * נחשים וכו', עין במשנה ברוח דזה הוא דבר שבמינו נעוד, כן כתבו האחרונים מדיחיש בשעור

שער הציון

[illegible]